

TŘI PILÍŘE

*Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá:
jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem. (Mi 6:8)*

1. čtení: Deuteronomium 10:12-21

Hlavní čtení: **Micheáš 6:6-8; Matouš 23:23-24**

ÚVOD: NÁPIS NA NOZE

Milí bratři, milé sestry,

naše dcery si letos na dovolené chtěly nechat zaplést vlasy. To, co mě naprosto neláká, ony milují. Copánky, do toho umělé vlasy různých barev. A tak jsme vyrazili „do víru velkoměsta“ splnit jim jejich přání. Narazili jsme na stánek, kde zaplétala copánky jedna paní, spolu se svou dcerou. Usměvavá, černovlasá, letně oblečená, jak jinak v tom vedru. A zatímco našim dcerám vytvářela nový účes na hlavě, já jsem si pozorně prohlížel její nohy. Především pravou nohu. Ta mě zaujala nejvíc. Ta paní totiž na ní měla vytetována velkými písmeny hebrejská slova, od kotníku směrem nahoru. Byla to těžká disciplína: Rozluštit ten vytetovaný nápis, protože noha je dost často v pohybu. A protože musíte číst jen tehdy, když se paní nedívá, aby si o mně nemyslela něco špatného. Nakonec se mi to podařilo! *Činit právo, milovat milosrdenství a pokorně chodit se svým Bohem.* Micheáš 6:8. Tento biblický výrok zdobil její pravou nohu. Říkal jsem si, že to jistě není náhoda. A tak jsem jí nakonec svou partyzánskou činnost prozradil. *Já jsem celou dobu četl vaši nohu. / Prosím? / No, snažil jsem se přečíst ten váš nápis. / A ona na to: Vy umíte hebrejsky? Vy jste z Izraele? / Ne, já jsem se trošku učil hebrejštinu na škole. Víte, já jsem farář.* Vykulila oči, rozesmála se a začala mě objímat. *Vy jste farář! To je úžasné! I love you, Jesus! Miluji tě, Ježíši! A já v objetí, trochu prkenně: My také milujeme Ježíše. A ona: Já vím. To je jasné.* No, bylo z toho nakonec krásné bratrské setkání.

I. MILOVAT JEŽÍŠE

Bratři a sestry, co to vlastně znamená: *Milovat Ježíše?* Rozplývat se při chválách a duchovních písních nad tím, co pro nás Ježíš vykonal? *Ježíš krásný, panovníče jasný, Boží i lidský synu...* (EZ 256) Vyvyšovat jeho jméno nad všechna jména na nebi, na zemi i pod zemí? Důvěřovat mu a svěřovat se mu na modlitbách? Vážít si jeho smrti na kříži, kam vynesl náš hřích? A stejně tak si vážít toho, že nakonec vstal z mrtvých a žije s námi na věky věků? Přijímat jeho nevyčerpatelnou milost a nic, vůbec nic k tomu nepřidávat? Určitě to všechno znamená milovat Ježíše. A přesto jsem jeden rozměr lásky ke Kristu vynechal. Náš Spasitel říká všem svým učedníkům:

- *Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání. (J 14:15)*

Moje přikázání, která ovšem nejsou odlišná od přikázání Mojžíše a proroků. To se krásně ukazuje ve chvíli, kdy Ježíš kritizuje své současníky, učitele Zákona:

- ²³ *Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to ostatní nezanedbávat.* ²⁴ *Slepi vůdcové, cedíte komára, ale velblouda spolknete! (Mt 23:23-24)*

Ježíš je nazývá *pokrytci*. Podle něj jsou někteří z nich herci. Jejich zbožnost je vnější. Odevzdávat desátky i z těch nejmenších plodin, to jistě dělají dobře. V souladu s Tórou, Mojžíšovým zákonem. A lidé kolem nich to ocení. To jim Ježíš nevyčítá. Jak by ostatně mohl? Vždyť odevzdávání desátků Hospodinu je dobrý Hospodinův příkaz. (Lv 27:30) Jen přitom nezapomínejte na ještě závažnější Boží příkazy. Na to, co je pro nás ještě náročnější, a přitom pro náš život a pro život našich bližních mnohem důležitější: *Právo, milosrdenství a věrnost.*

II. CEDIT KOMÁRA, POLYKAT VELBLOUDA

Odevzdávání desátků na jedné straně a činit právo, milovat milosrdenství a být věrný Bohu na straně druhé. Jaký je mezi těmito příkazy rozdíl? Na jedné straně žádný, protože k tomu všemu nás vede Bůh. Na druhou stranu veliký. Podle Ježíše asi jako cedit komára a přitom polykat velblouda. Ježíš schválně přehání. Komár je podle knihy Leviticus nečistý hmyz. Do úst zbožného žida nepatří. Když se tedy objeví ve víně nebo v polévce, je třeba jej dát pryč. Dobře! Ale když cedíte nečistý miniaturní hmyz, nesmí se vám u toho stát, že klidně budete mít plná ústa jednoho z největších nečistých zvířat, kterým je velbloud. Opět: Zachovávejte maličkosti? Fajn! Tak přitom nezapomínejte na skutečně závažné věci z Božího zákona. *Právo, milosrdenství a věrnost*, říká Pán Ježíš. *Právo, milosrdenství a pokorné našlapování s Bohem*, prohlašuje dávno před ním prorok Micheáš. To je podle proroka, jak jsme slyšeli, mnohem důležitější než tisíce beranů obětovaných Hospodinu.

Milí bratři, milé sestry, této Ježíšově kritice se nikdo z nás nemůže a nesmí obloukem vyhnout. Spíš by nám uškodilo, kdybychom si mysleli, že Ježíš tepe pouze své židovské současníky, farizeje a zákoníky, za jejich vnější herectví, za jejich hranou zbožnost, která je vlastně nic moc nestojí, a přitom skvěle vypadá. Tím si nepomůžeme. Ježíšova slova jsou ostrá. Řezou do živého. Řezou do živého nás! My všichni totiž máme sklony zachovávat to, co dobře vypadá, a přitom nás nic moc nestojí. A zapomínat na to nejdůležitější z Božího zákona. Přijít do kostela jednou za týden, to nás stojí čas. Soustředit se na kázání, to vyžaduje určité intelektuální úsilí. Na druhou stranu, pokud to dobře zahrajeme, nikdo na nás nepozná, když při kázání myslíme na něco úplně jiného. A když už si beru do úst posluchače, pak nesmím vynechat kazatele samého. Víte, napsat průměrné kázání na tato závažná Kristova slova, to není tak těžké. Napsat a pronést dobré kázání, to už je mnohem těžší. Ale víte, co je nejtěžší? Žít podle toho, co Kristus říká. Pán Ježíš, na rozdíl od nás, nepil víno, když kázal vodu! Co kázal, to žil. Pojďme dál... Zaspívat Pánu Bohu, to nás stojí pár nádechů. A možná někdy, v našem zpěvném prostředí, i hlasivky. A vhodit peníze do sbírky, to nás může někdy zabolet. A pozor! Všechno je to v pořádku! Od toho nás Ježíš rozhodně neodrazuje. Ale přitom nezapomínejme na ty těžší věci ze Zákona. Jak napsal jeden úžasný komentátor: *Hřích není žít podle snadnějších Božích příkazů. Hřích je nežít podle toho, co je podle Hospodina to nejdůležitější.*

III. PRÁVO, MILOSRDENSTVÍ A VĚRNOST

V první řadě **právo**. Hebrejsky *mišpat*. Činit právo. Být spravedlivý. Rozsuzovat podle pravdy. Nekřivit dobrý úsudek kvůli náklonnosti k určitým lidem. Ani kvůli sobě. Tedy: Nikomu nenadržovat. Mojžíš připomíná lidu Izraele:

- ¹⁹ *Nepřevrátíš právo, nebudeš nikomu stranit, nepřijmeš úplatek. Úplatek oslepuje oči moudrých a překrucuje slova spravedlivých.* ²⁰ *Budeš usilovat o spravedlnost, a jen o spravedlnost, abys zůstal naživu a obsadil zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.* (Dt 16:19-20)

Ale činit právo také podle Bible znamená se ujímat těch nejslabších kolem nás. Pomáhat těm, kteří potřebují naši pomoc. Ve Starém zákoně: Pamatovat na vdovu, sirotka a příchozího. A v naší době? Nechám na vašem úsudku.

Dále je to **milosrdenství**. Hebrejsky *chesed*. Někdy se překládá také jako lojalita. Laskavost. Soucit. Ale nejen ten niterný, který na nás lidé nemusí vůbec poznat. Pokud si zapláčeme u televize či sociálních sítí nad tím, že to někteří lidé mají těžké, pak to ještě nemusí být *chesed*. Milosrdenství je praktické, viditelné. Pokud na nás druhý člověk nepozná, že jsme milosrdní, pak nejsme milosrdní. Ježíšovo podobenství *O milosrdném Samařanu* (L 10) to krásně ukazuje. Projíždějící Samařan se nad tím umírajícím člověkem mohl jen sehnout, politovat jej, popřát mu vše dobré a jít si dál svou cestou. Ale on se o něj postaral. A tím mu zachránil život. K tomu se výborně hodí, co připomíná Pán Ježíš z proroka Ozeáše. Hospodinova slova, která jsou závažná i pro nás:

- *Chci milosrdenství, ne oběť, poznání Boha je nad zápalý.* (Oz 6:6)

A tím třetím pilířem naší zbožnosti je **věrnost**. Hebrejsky *emunah*. Víra v Hospodina. Věrnost Hospodinu. Prorok Micheáš to řekl trošku jinak, ale velice podobně: *Pokorně chodit se svým Bohem*. Možná zde Ježíš přesně neodcitoval proroka Micheáše schválně. Proč? Aby v jedné větě připomněl ještě jeden známý výrok proroka Abakuka:

- *Pozor na opovázlivce; není v něm duše přímá. Spravedlivý bude žít pro svou věrnost.* (Abk 2:4)

Pokud znamená víra a věrnost Hospodinu v podstatě totéž, co pokorné chození s naším Bohem, pak si už umíme trochu představit, o co v praxi jde. Bůh je na prvním místě našeho života. On nás vede. On je stále před námi. My jdeme za ním. On slibuje. A my důvěřujeme jeho zaslíbením. On odpouští. A my s úlevou přiznáváme, že selháváme. A přijímáme odpuštění. On dává. A my se radujeme z jeho darů. On žehná. A my ho prosíme o jeho požehnání, a to s důvěrou Božích dětí. On nás vede svým slovem. A my věříme, že to, co po nás žádá, má svůj smysl. Že je dobré poslouchat Hospodina. Že je dobré bát se Boha. Tedy: Mít před ním bázeň, respektovat jej, vážít si ho.

Víte, na co jsem lehce alergický při svatbách? Když na sebe někteří pozvaní lidé strhávají pozornost. Když se předvádějí a ukazují, jak jsou na svatbě důležití. A přitom ta svatba není jejich. Ale těch, kteří je na ni pozvali. Svatba je čas, kdy jsou ženich s nevěstou v centru dění. A nikdo by jim to neměl brát. Dokonce ani farář v kostele, což se pořád učím. Náš život víry je jako svatba, na kterou jsme byli pozváni. Ženich je ten, na kterého má náš život ukazovat. Nemáme strhávat pozornost na sebe. Radujeme se v jeho blízkosti z toho, že nás svatbu pozval.

To krásně popsal Jan Křtitel:

- ²⁸ *Vy sami jste svědkové, že jsem řekl: Já nejsem Mesiáš, ale jsem vyslán jako jeho předchůdce.*
²⁹ *Ženich je ten, kdo má nevěstu. Ženichův přítel, který u něho stojí a čeká na jeho rozkaz, upřímně se raduje, když uslyší ženichův hlas. A tak je má radost dovršena.* ³⁰ *On musí růst, já však se menšit.*
(J 3:28-30)

Milí bratři, milé sestry, kdybychom měli vyjmenovat tři pilíře, na kterých stojí náš život, co by to bylo? Věřím, že byste mnozí uvedli víru v Boha. Dále asi také zdraví. A zřejmě i rodinu. Bůh, zdraví a rodina. Ježíš dnes říká: *Právo, milosrdenství a věrnost*. Když z třech pilířů učiníme po vzoru Ježíše dva, pak zní takto: *Láska k bližnímu, láska k Bohu*. Na tom má stát život Ježíšových učedníků. A kéž by na těchto pilířích stál celý svět! Ale svět na nich stát nebude, pokud nebude hluboce ukotven nejprve v našem srdci. Pokud na nás druzí lidé neuvidí, že tyto tři principy známe, ctíme, hájíme, promýšlíme a podle nich hlavně jednáme.

Ne, není to žádné zákonictví, toho se nebojte. Ten, který nás pozval na cestu životem, ten, který nám otevřel své království dokořán bez toho, aby kdokoli musel k tomu cokoli přidat, tento náš Spasitel nás žádá: Zachovávejte to, co je v Zákoně nejdůležitější: *Právo, milosrdenství a věrnost*. Amen.